

Saku Vallaraamatukogu 2024. aasta tegevuse aruanne

KOOSTAJAD: Küllike Printseva, Anne Emmus, Elle Turp, Ene Loddess, Ülle Loik, Eva Ventser

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte	3
2	Juhtimine ja personal.....	6
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon.....	9
4	Kogude kujundamine.....	12
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	14
6	Raamatukogu turundus	18
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	19

Aasta lühikokkuvõte

2024. aasta oli Saku Vallaraamatukogule tähtis eelkõige kahes aspektis. Tähistati vallaraamatukogu 100. aastapäeva, millega pöörati tähelepanu oma raamatukogu aja- ja arenguloole ning astuti samm tuleviku poole, võttes kasutusele iseteenindusautomaat ja RFID-põhine laenutus- ja tuvastussüsteem, mis parandab tulevikus teenuste kiirust ja kasutajamugavust.

Juubeliaastat tähistati kõikides harukogudes mitmete erisündmustega, mis tõid esile raamatukogu rolli kogukonnas. RFID-süsteem võeti kasutusele kahes harukogus. Uuenenud koduleht on lihtne ja loogiline ning kasutajate poolt omaks võetud.

Valla elanikkonna kasv on pidevas tõusutrendis, mis kajastub raamatukogu kasutajate, laenutuste ja külastuste arvus.

Raamatuhindade hüppeline tõus kajastub raamatukokku komplekteeritud trükiste arvu vähenemises.

Koostöös vallavalitsuse ja teiste valla allasutustega muutub raamatukogu roll üha nähtavamaks. Raamatukogust on saanud arvestatav partner. Viies koos läbi loenguid ja üritusi, leiavad raamatukokku tee inimesed, kes muidu raamatukogu ei külasta.

Saku raamatukogus on probleemiks ruumide jagamine Saku Valla Noortekeskusega. Raamatukogu seminarisaali paigutatud noortekeskus pidi seal olema ajutiselt kaks aastat, kuid nüüd on möödunud juba neli ning lahendust ei ole veel näha. See takistab raamatukogu arengut ja laienemist. Teiselt poolt oodatakse raamatukogult innovatsiooni ja teenuste laienemist.

Rahvaraamatukogude arendusprojektist taotleti toetust Kurtna raamatukogu ruumide laiendamiseks, mis on eelduseks kaasaegse siselahenduse elluviimiseks tulevikus. Aruande kirjutamise ajaks on teada, et taotlus rahuldati.

Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Saku Vallaraamatukogu tähtsündmus oli 100. aastapäeva tähistamine terve ühe nädala jooksul. Üritused toimusid erinevatele sihtrühmadele. Pöörati tähelepanu lastele, noortele ja täiskasvanutele. Tähtsustati minevikku ning pakuti väljundit nii omaloomingu esitamiseks kui näitamiseks. Selle aja sisse mahtus mitu olulist sündmust:

1. **Mälestuskivi** avamine Saku valla esimese avaliku raamatukogu tähistamiseks. Kivi paigaldati koos Kurtna kooliga Tagadi külas asuva esimese koolimaja juurde, meenutamaks neid aegu ja inimesi, kes juba 100 aastat tagasi pidasid tähtsaks hariduse ja kultuuri edendamist. Kivi avamine on austusavaldus möödunudle ning see tõi kokku inimesed eri põlvkondadest.
2. Saku valla esimene **luuleprömm**. Sündmus pakkus Saku vallas uuenduslikku formaati, julgustades nii kooliõpilasi kui ka täiskasvanuid jagama oma loomingut. Tuues kokku eri vanuse ja huvidega inimesed, aitab see paremini luua kogukonnatunnet. Loodame, et sündmusest saab traditsioon, mis rikastab kohalikku kultuurielu ka tulevikus.
3. Juubelinädal lõpetati peoga, kuhu olid kutsutud raamatukogu koostööpartnerid, silmapaistvamad raamatukogu kasutajad, sõbrad jne. Peo olulisust võib esile tõsta sündmuse ülesehituse poolest. Traditsiooniliste kõnede asemel viis õhtujuht läbi intervjuud inimestega, kes on raamatukogu jaoks olnud olulised. Peol osalenute sõnul on see pidu tõstnud sündmuste korraldamise taseme senisest kõrgemale.

Millised olid tegevused teema-aastatel?

2024. aasta oli kultuuririkkuse aasta. Süsteemset lähenemist aastale ei olnud, kuid mõningad tegevused haakusid aastaga väga hästi.

1. Saku raamatukogus toimus Tiina Azojani fotonäitus „Erilised“, millega toodi esile Eestis elavad välismaalased ning ka oma inimesed, kes tegelevad mitmesuguste hobidega, rikastades nii kohalikul, kui laiemal tasandil Eestis viljelevat kultuuri.
2. Kiisa raamatukogus oli võru keele nädala puhul temaatiline väljapanek, mis tähtsustab ühte väikest kultuurikildu meie riigis ja toob esile Eesti-sisese kultuuririkkuse.
3. Kunstiteadlase Anne Untera loeng ja külastus KUMUusse andis ülevaate baltisaksa Kügelgenide perekonnast, kes on eesti kunstilukku jätnud sügava jälje.

Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

1. Kodulehe uuendamine
2. Iseteenindusautomaadi kasutuselevõtmine
3. RFID-põhise laenutus- ja tuvastussüsteemi kasutuselevõtmine
4. Arhiiviruumi parendamine

Uus koduleht on loogilise ja lihtsa ülesehitusega, mistõttu on info kiiresti kättesaadav. Uue lahendusena on koduleht liidestatud e-kataloogiga ning esilehel saab sirvida uudiskirjandust ja perioodikat. E-kataloogi RIKS koduloolooline kogu kajastub samuti kodulehel vastava jaotise all. Valla kalendrisse sisestatud raamatukogu üritused kajastuvad esilehe uudiste all. Kodulehe külastatavus on tõusnud.

Iseteenindusautomaadis saab teavikuid laenutada, tagastada ja pikendada laenutustähtaega. Automaat ei ole külastajate poole veel väga omaks võetud, aga tasapisi tekib kasutajaid juurde.

Kuna aasta lõpuks ei olnud veel kõik teavikud RFID-põhiste kiipidega varustatud, siis ei saa veel RFID-põhise laenutus- ja tuvastussüsteemi kasutuselevõtu mõju väga hinnata.

Arhiiviruumi paigutatud liikuvad riulid on aidanud leevendada avariilite ruumikitsikust.

Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Eesmärgid aruandeaastaks sai täidetud ning tehti ka tegevusi, mis polnud plaanitud.

Suurimad eesmärgid olid raamatukogu juubelinädala kordaminek, RFID-süsteemi ja iseteenindusautomaadi kasutuselevõtmine, arhiiviruumi parendamine.

Juubelinädala sündmused tõid raamatukogu rohkem nähtavale ning aitas kaasa raamatukogu maine tugevdamisele. Raamatukogunädal kutsuti ellu uued projektid, mis on kogukonda liitvad ja loodetavalt saavad traditsiooniks.

RFID-süsteemi ja iseteenindusautomaadi kasutuselevõtmine aitab edaspidi kaasa paremale kasutajakogemusele, kiiremale teenindusele.

Esialgu ei olnud plaanitud taotleda rahvaraamatukogude kiirendist toetust. Plaan oli väikeste ümberkorraldustega parandada Kurtna raamatukogu teenindusleti piirkonda, kuid leiti, et mõistlik on seda teha komplekssemalt. Esimese etapina laiendada kooli koridori pinna arvelt raamatukogu ruume ning teise etapina teha kaasaegne ruumilahendus. Esimese etapi elluviimiseks taotletigi taotlusvoorst toetust.

Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Rahulolu indeks Saku valla raamatukogudes oli 9,9.

Kõige rohkem tagasisidet anti raamatukogu personali kohta. Teenindajaid peetakse sõbralikeks ja abivalmiteks ning teenindust professionaalseks. Raamatukogu keskkonda peetakse meeldivaks ning kogude valikut mitmekesiseks.

Teisalt soovitakse kogude täiendust laste-, noorte- ja ingliskeelse kirjanduse näol ning lahtiolekuajad võiksid olla pikemad. Samuti on välja toodud, et raamatukogu ruumid võiksid olla suuremad ning muutuda tänapäevaseks multifunktsionaalseks kultuurikeskuseks.

Juhtimine ja personal

KOV-i nimi	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodi ga raamatukogu de arv	2.2 Keskraamatu kogude arv	2.3 Haruraamatu kogude arv	2.4 Rändraama tukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teenindu spunktide arv
2023	11588	1	1	3	0	4	0
2024	11887	1	1	3	0	4	0

Juhtimine

Muudatused raamatukoguvõrgus

Saku valla raamatukoguvõrgus muutuseid ei toimunud. Vallaraamatukogu koosseisus on 4 raamatukogu: Saku, Kiisa, Kurtina ja Kajamaa, kus kaks viimast teenindavad kohaliku kooli õpilasi ja õpetajaskonda, korraldades õppekirjanduse haldamist. Saku raamatukogu asub Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiastmega ühes hoones ning teenindab kooli soovitusliku kirjandusega.

Rahvaraamatukogu nõukogu

Raamatukogul on laiapõhjaline 5-liikmeline nõukogu. Esindatud on mitmed sihtrühmad: lasteaiad, koolid, külaseltsid. Esindatud on valla põhja- ja lõunapiirkond.

Nõukogu käis koos 1 korra.

Rahvaraamatukogu arengukava

Saku Vallaraamatukogul ei ole arengukava. Oleme arengukava tegemist alustanud, kuid on jäänud lõpetamata. Plaanis on arengukava tegemist jätkata.

Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.23 €	Seisuga 31.12.24 €	Muutus %
Eelarve kokku	298,718	276,624	5,76
Tööjõukulu*	190,422	205,878	8,12
Komplekteerimiskulu	37,167	35,893	-3,43
sh KOV-ilt	20,024	18,368	-8,27
sh riigilt	17,143	17,525	2,20
sh KuM-ilt			
Investeeringukulu**			
sh KOV-ilt			
sh riigilt			
sh KuM-ilt			
Infotehnoloogiakulu	7,678	9,039	17,70
Õpikute kogu (riigi toetus+KOV)	26,284	25,814	-1,80

Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud)
---------------	-----------------	------------------	-----------------	----------------------	----------------------

					käimasole v vms)
RFID teavikute tuvastus- ja jäljimislahenduse ning laenutusautomaad i hankimine	Kultuuriministeerium - „Rahvaraamatukogud e arendusprojektid“	01.05.23 - 31.01.25	10 196	20 394	Projekt on lõpetatud

Raamatukogu arengu huvides taotleti 2023. aastal Kultuuriministeeriumi toetusfondist „Rahvaraamatukogude arendusprojektid“ 25 000 eurot üleminekuks RFID-põhisele raamatute jäljimis- ja tuvastussüsteemile ning iseteenindusseadme kasutuselevõtmiseks. Paraku ei õnnestunud projekt plaanitud ajal ellu viia ning taotleti projekti läbiviimise aja pikendamist 31. jaanuarini 2025. Taotlus rahuldati ning projekti tegevus viidi läbi 2024. aasta kevadel.

Projekti elluviimiseks oli vajalik läbi viia hange parima pakkumise saamiseks. Kuna esimene hange ei andnud soovitud tulemusi, oli vajalik läbi viia teine hankevoor, mille tarvis parandati ja täiendati hankes nõutavat tehnilist kirjeldust. Teine läbiviidud hange õnnestus, kuid projekti ei olnud võimalik enam õigeks ajaks lõpetada. Kultuuriministeerium rahuldab raamatukogu taotluse projekti tähtaja pikendamiseks 31. jaanuarini 2025. aastal.

Projekti maksumus muutus ning ülaltoodud tabelis kajastub projekti tegelik maksumus.

Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
9	7,3

Olulisemad muudatused personali korralduses

Alates 1. jaanuarist 2024 on raamatukogu koosseis 7,3 (varem 7,1) ametikohta. Töökoormuse suurenemise tõttu suurendati Kajamaa raamatukogu koosseisu 0,2 ametikoha võrra.

Erialahariduse ja kutse omandamine

Aruandeaastal ei omistatud raamatukoguhoidja kutset ühelegi töötajale ning samuti ei omandatud ülikooli kraadi.

Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	-
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	-
Meeskonnatöö ja koostööoskused	-
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	-
Kogude kujundamine ja haldamine	-
Teenuste pakkumine ja arendus	2
Klienditeenindus	-
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	-
Digi- ja meediapädevused	7
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	-
Kultuur ja kirjandus	4

Raamatukogutöötajad osalesid 18-l erineval koolitusel, millele lisanduvad konverentsid ja seminarid. Kuna Kurtna ja Kajamaa raamatukoguhoidjad teenindavad koole, siis osaleti veel õppekirjandust väljaandvate kirjastuste infopäevadel.

Aruandeaastal oli fookuses digi- ja meediapädevused. Aktiivselt kasutati tasuta koolitusi, mida pakub õppeplatvorm „Õpi koos Google’iga“.

Kultuuri ja kirjanduse koolitustel saadi teadmisi uuemast laste- ja noortekirjandusest ja tõlkekirjandusest; ideed ja nõuanded, kuidas ja milliseid teematunde lastele läbi viia; raamatukogu roll kogukonnas; erivajadustega inimeste toetamine raamatukogu kaudu.

Digi- ja meediapädevuse koolitustel saadi infot, kuidas kultuuri- ja haridusasutused saaksid osaleda meediapädevuse arendamisel, kuidas panna AI enda jaoks kasulikult tööle ja tehti lähemat tutvust pilvetehnoloogiaga. Saadi teadmisi AI uutest programmidest, kuidas koostada käsklusi ja päringuid. Igapäevatoos on kõige otsesem kasu olnud siis kui lugejad on huvi tundnud AI kasutamise võimaluste kohta. Saab anda erinevate platvormide ja programmide nimekirja, mida kasutada näiteks tõlkimisel, sisukokkuvõtte loomisel, ideede genereerimisel, piltide töötlemisel, kõne tekstiks muutmisel, tabelite ja valemite vormistamisel jne. Koolitused on andnud julgust ja oskusi katsetada ning uurida AI teemaga seonduvat. Saadud teadmisi on kasutatud näiteks raamatukogutunnikavade koostamisel ning ideede saamiseks ürituste läbiviimiseks.

Teenuste pakkumine ja arendus. Kuna vallaraamatukogu pakub oma teenuseid koolidele, siis on tähtis arendada häid koostööoskusi ka kooliraaamatukoguna. Koolitusel uuriti, milline on kaasaegne õpikeskus ja mis on selle ülesanded.

Muude koolituste valdkonnas täiendati teadmisi ja oskusi erinevate igapäevaselt kasutatavate keskkondade kasutamisest ja võimalustest. Exceli tabelarvutustarkvara koolitusel saadi teadmisi, kuidas andmeid erinevatel viisidel filtreerida ja sortida, kuidas koostada masspostitusi ja diplomeid ja kuidas kasutada enimkasutatavaid funktsioone. Uusi teadmisi saab oma töös rakendada kohe, viies täiendusi sisse juba loodud ja kasutamisel olevatesse tabelitesse. Lisaks osaleti pilvepõhise eelarve koostamise ja jälgimise lahenduse keskkonna VeeRa koolitusel, kus tutvustati uusi võimalusi keskkonna paremaks kasutamiseks. Teadmisi täiendati KOVi finantssüsteemi toimimisest ning keelekasutamise heast tavast ametikirjades.

Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

Hoone ja ruum

Saku Vallaraamatukogul on üks keskraamatukogu ja kolm haruraamatukogu. Raamatukogude üldine seisukord on hea.

Keskraamatukogu asub Saku aleviku keskuses endises Saku Maakorralduse ja Maaparanduse Tehnikumi hoone 1. korrusel, mis peale renoveerimist 2019. aastal annab peavarju ka Saku Gümnaasiumi gümnaasiumosale, Saku Valla Kultuurikeskusele ja Saku Valla Noortekeskusele. Hoonet haldab AS Saku Maja, mis on Saku vallale kuuluv kommunaalmajanduse ning kinnisvarahaldusega tegelev ettevõtte. Saku raamatukogu ruumid on heas seisukorras. Aruandeaastal remonditöid ei tehtud.

Kiisa haruraamatukogu asub Kiisa alevikus Kiisa Vabaajakeskuses, kus peale raamatukogu toimetavad Saku Valla Kultuurikeskus ja Saku Valla Noortekeskus. Vabaajakeskuse hoone valmis 2015. aastal. Hoonet haldab Saku Vallavalitsus. Hoones viiakse regulaarselt läbi hooldustöid- ja remonte. Raamatukoguruumides vahetati välja valgustid keskkonnasäästlikumate vastu.

Kurtina raamatukogu asub kooliga ühes hoones. Ruumide seisukord on hea.

Kajamaa raamatukogu asub praegu kohaliku kooli moodullinnakus. Raamatukogul on kasutada eraldi sissepääsuga moodul. Tingimused on rahuldavad.

Ligipääsetavus

Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	Jah
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	Ei
	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	3
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	3
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvalise abita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	3
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	2
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	1
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	0
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	2
Muu (nimetada)	-

Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
-------------------------	-------------	----------------

Väljaannete laenutus	69	5
Kasutajakoolitus	0	0
Digipädevuste alane nõustamine	0	0
Muu (nimetada)	0	0

Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
0	0	0

Innovatsioon

Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	0
Raamatukogusüsteem RIKS	4
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	2
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	2
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	1
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	0
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	0
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	0
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	0
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	2
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	3
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	4
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skannerit ja/või koopiamasinat	4
Raamatukogus saab värviliselt printida	2
Muud teenused (nimetada)	-

Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Infotehnoloogia vallas olid arendustegevused järgmised:

1. Saku raamatukokku paigaldati iseteenindusautomaat.
2. Saku ja Kiisa raamatukogudes mindi üle RFID-põhisele raamatute laenutus- ja tuvastussüsteemile.

Praegu veel ei saa öelda, et iseteenindusautomaadi kasutuselevõtt on oluliselt vähendanud raamatukoguhoidjate tööd. Esialgu tuleb inimesed harjutada automaati kasutama.

Iseteeninduslike teenuste kasutus

Loendame ja analüüsime raamatukappide ning iseteenindusautomaadi kasutamist.

Raamatukapid on kasutusel kahes harukogus, Sakus ja Kiisal alates 2021. aastast. Kappide kasutus tõuseb tasapisi. Pakume kapi vahendusel nii laenutuste kättesaamist, kui tagastamist. Tabelis on toodud arvud Saku ja Kiisa raamatukappide kohta kokku.

Aasta	2023	2024
Väljalaenutamine	932	1041
Tagastamine	156	226

Iseteenindusautomaat on kasutusel Saku raamatukogus alates 2024. aasta juunist. 7 kuuga tehti automaadi külastusi 541, laenutusi 337 ja tagastusi 171.

Kogude kujundamine

Komplekteerimise põhimõtted

Saku Vallaraamatukogu kogud koosnevad põhikogust ja õppekirjanduse kogust.

Komplekteerimise põhimõtted kirja pandud ei ole. Põhikogu on oma koostiselt universaalne, sisaldades teeninduspiirkonna elanike vajadustele vastavaid erinevates keeltes, eri tüüpi ja laadi teavikuid. Põhikogu komplekteeritakse tsentraalselt.

Oluliseks peetakse pakkuda väärtkirjandust ning erinevate auhindadega tunnustatud teoseid. Võimalusel tellitakse suurem osa ilmunud eesti autorite laste- ja ilukirjandusteostest. Valdavalt komplekteeritakse üks eksemplar nimetusest, v.a lastekirjandus, mida komplekteeritakse 2-4 eksemplari vastavalt harukogude soovidele. Populaarsete teoste eksemplaarsust suurendatakse vastavalt nõudlusele. Eesmärk on pakkuda võimalikult laia nimetuste arvu, mitte suurt eksemplaarsust.

Kogude parema väljanägemise nimel vahetatakse võimalusel vanad trükid uute vastu välja või hangitakse järelturult heas korras eksemplariid. Lugejate soovidele üldiselt tullakse vastu ja arvestatakse nende ettepanekutega puuduolevaid raamatuid kogusse soetada.

Õppekirjanduse kogusse tellitakse õpikud ja õppematerjalide komplektid (õpetajaraamat, auvis vms). Õppekirjanduse kogu komplekteeritakse koostöös koolidega vastavas harukogus.

Perioodikat komplekteeritakse suurem osa Eestis ilmuvaid ajalehti ja – kirju. Kõik kultuuriajakirjanduse väljaanded on vallaraamatukogus esindatud.

Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Aruande aastal oli kohal- ja kojulaenutusi kokku 61712. Kõige enam laenutati ilukirjandust (37702 laenutust), järgnesid sotsiaalteadused (2312 laenutust) ja loodusteadused (2276 laenutust). Kõige vähem kasutust on leidnud tehnika- ja religiooni teemaline kirjandus (vastavalt 141 ja 170 laenutust). Keskmiselt oli laenutuste arv iga eksemplari kohta 0,85 korda.

Autoritest olid populaarseimad Aino Pervik, Martin Widmark, Ilmar Tomusk ja Andrus Kivirähk.

Laste lugejarühmas olid kõige laenutatavamad teosed kooli soovitusliku kirjanduse hulka kuuluvad Edgar Allan Poe „Novellid“ ning Maurice Maeterlincki „Sinilind“. Nooremate laste hulgas Rein Rannapi „Nublu“ ning Ilmar Tomuski teosed. Täiskasvanute lugejarühma populaarseimad olid Sven Mikseri „Vareda“ (66 laenutust) ja Nicola May raamatusari „Väike külatarg“. Üldises edetabelis oli kõige rohkem laenutuskordi raamatul „Nublu“ (94 laenutust).

Põnevusromaanidest oli kõige suurema laenutuste arvuga (32 laenutust) Chris Whitakeri „Me algame lõpust“.

Kooli soovitusliku kirjanduse eksemplaarsus mõnede nimetuste osas ei vasta nõudlusele. Keeruline on ka komplekteerimine, sest trükid on läbimüüdud ning järelturul pole samuti pakkumist. Aastaid kasutusel olevad eksemplariid väsivad, mistõttu on vajalik need mahakanda.

Lugejate tagasiside põhjal on ajalookirjanduse valdkond hästi kaetud.

Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Aruandeaastal komplekteeriti 2510 trükist ja 1 audioraamat. E-raamatuid ei komplekteeritud. Elaniku kohta komplekteeriti 0,2 raamatut. Võrreldes 2023. aastaga on juurdetulek vähenenud 23%.

Enim komplekteeriti eestikeelset ilukirjandust (1127 nimetust), järgnesid liik 3, sotisaalteadused (120 nimetust) ja liik 9, ajalugu (98 nimetust). Kõige vähem on komplekteeritud liiki 6, ehk siis rakendusteadused, arstiteadus, tehnika.

Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Vallaraamatukogusse on tellitud suurem osa Eestis ilmuvast perioodikast. Kultuuriperioodika on tervikuna raamatukogudes kättesaadav. Paberkandjal perioodikat komplekteeritakse 1-3 eksemplari. Aruandeaastal telliti 57 eri nimetust ajakirja, neist võõrkeelseid 5 ning ajalehti 8. Annetustena komplekteeriti 8 ajalehte/ajakirja.

Perioodika valikul lähtutakse samast põhimõttest, kui raamatute komplekteerimisel: valik peab olema universaalne, arvestades kõikide lugejarühmade ja nende huvidega. Esindatud on käsitöö, tehnika, IT, mitmesuguste hobidega seotud perioodika.

Kõikidele suurematele digimeedia väljaannetele (Delfi Meedia, Geenius, Postimees, Õhtuleht, Äripäev) on juurdepääs raamatukogudes tagatud. Lisaks on kättesaadavaks tehtud mitmed Äripäeva teabevara väljaanded.

Enim on laenutatud ajakirju Eesti Naine (165 laenutust) ja Kroonika (160 laenutust). Lasteajakirjadest on kõige populaarsem Miki-Hiir (149 laenutust). Ajalehtedest on kõige populaarsem Õhtuleht (171 laenutust), millele järgneb Eesti Ekspress (127 laenutust). Ühe laenutusega on ajakirjad Juridica ja Reisimaailm. Väheste laenutuse tõttu lõpetati raamatukokku ajakirja Reisimaailm tellimine.

Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Auviste osakaal kogude juurdetulekus on marginaalne. 2024. aastal komplekteeriti lauamänge 10, kaarditeavikuid 4, mittemuusikalisi helisalvestisi vaid 1.

Raamatukogu ülesanne on koguda koduloolist infot, mis kogutakse kokku erinevatesse andmebaasidesse: koduloo-andmebaas Sakulugu.ee ning kodulooliste raamatute ja artiklite kogu e-kataloogis RIKS. Kokku on bibliografeeritud 4535 artiklit, millest 517 lisandusid 2024. aastal. 3987 artiklit on lingitavad täistekstidele. Koduloo-andmebaasis on kättesaadav 533 (2023. aastal 526) sisulehekülge, pilte 1874 (2023. aastal 1789), digitaliseeritud dokumente/tekste 211 faili.

Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Saku Vallaraamatukogu esemeid ei komplekteeri.

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Aruandeaastal tuli kogudesse juurde 2518 teavikut, millest annetusi oli tavalisest rohkem - 450. Annetuste osakaal juurdekasvust oli 18%.

Inventuurid ja mahakandmised

Saku Vallaraamatukogus aruandeaastal inventuuri ei tehtud. Kogudest kustutati 1126 eksemplari.

Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Lugejaküsitlused

Lugejaküsitlusi läbiviidud ei ole.

Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Üleriigilise rahuloluküsitluste tulemusel oli raamatukogu rahuloluindeks 9,9. Küsitlusele vastajaid oli 197 (Saku - 80, Kiisa - 86, Kurtna - 15, Kajamaa – 16)

Kõige rohkem tagasisidet anti raamatukogu personali kohta. Teenindajaid peetakse sõbralikeks ja abivalmiteks ning teenindust professionaalseks. Raamatukogu keskkonda peetakse meeldivaks ning kogude valikut mitmekesiseks.

Teisalt soovitakse kogude täiendust laste-, noorte- ja ingliskeelse kirjanduse näol ning lahtiolekuajad võiksid olla pikemad. Samuti on välja toodud, et raamatukogu ruumid võiksid olla suuremad ning muutuda tänapäevaseks multifunktsionaalseks kultuurikeskuseks.

Raamatukogu kasutamine ja teenused

Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs Saku valla raamatukogudes on kokku 9 lugejaarvutit, milledes on tagatud juurdepääs avalikule teabele. Uusi arvuteid hangitud ei ole. Raamatukoguhoidjad on koolitatud lugejate abistamiseks erinevate andmebaaside ning riigi e-teenuste kasutamisel. Nõu antakse internetipanga kasutamisel, tekstitöötlus ja muudes küsimustes.

Sagenenud on kasutajate hulk, kes tulevad oma sülearvutiga raamatukokku oma kirjatöid tegema, kasutades selleks vaba avalikku internetivõrku.

AIPi külastusi oli 507 (2023. a. – 458), neist laste külastusi 303 (2023. a. – 140).

Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Teeninduskorralduses muudatusi ja uuendusi ei tehtud. Lugejad saavad reserveerida teavikuid teistest osakondadest, mis toimetatakse kord nädalas neile sobivasse kogusse.

Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+/-)
3202	3291	89

Raamatukogu kasutajate arv on veidi tõusnud. Võrreldes 2023. aastaga tõusis kasutajate arv 89 inimese võrra ehk 2,8%. Lugejatest moodustasid 29,7% lapsed ja noored (976 lugejat) vanuses kuni 16 (k.a). Laste osakaal on pisut tõusnud

Valla elanike arv suureneb pidevalt ning palju uusi elanikke on tulnud raamatukogu kasutajateks.

Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+/-)
59547	63117	3570

Valla kultuurikeskus on raamatukogu ruumides läbi viinud mitmeid loenguid ning koostöös Saku Vallavalitsusega keskkonnakuu ja TÕNi nädalal läbiviidud loengud on toonud raamatukokku uusi inimesi.

Laenutused

Laenutused 2023	Laenutused 2024	Muutus (+/-)
56064	57480	1416

Laenutuste arv on võrreldes eelmise aastaga veidi tõusnud. Keskmiselt on iga raamatukogu registreeritud kasutaja laenutanud aasta jooksul 17 teavikut.

MIRKO teenus

Saku Vallaraamatukogu kõik harukogud on liitunud MIRKO teenusega.

Kokku tehti tellimusi 65, sh Sakus 31, Kiisal 17, Kurtina 15 ja Kajamaal 2. Laenutusi oli kokku 83, sh Sakus 39, Kiisal 23, Kurtina 18 ja Kajamaal 3.

Ülevaade RVL teenusest

Aruandeaastal laenutati RVLi teel 8 teavikut. Raamatukogu peamine RVL partner on Kohila raamatukogu, aga ka Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu

Infopäringud

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+/-)
750	50	-700

Varasemalt loeti infopäringute hulka ka leidumuspäringud, mistõttu kahe aasta võrdluses on suur vahe.

2024. aastal tehti päringuid näiteks Tallinna Toomkooli ajaloo kohta ning etiketi käsiraamatute kohta.

Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Saku Vallaraamatukogu ei paku virtuaalüritusi.

Tasulised teenused

☒ Printimine, paljundamine

☐ Ruumirent

☐ Üritused

☐ Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)

☒ Muu (nimetada): skanneerimine

Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+/-)	Külast-d 2023	Külast-d 2024	Muutus (+/-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
922	976	54	17698	18092	394	10264	10309	45

Lugejate, külastuste ja laenutuste arv laste hulgas võrreldes 2023. aastaga on pisut tõusutrendis, kuid suuri muutuseid ei ole. Laste osakaal kasutajate üldarvust oli 30%, külastuste üldarvust 29% ja laenutuste üldarvust 18%.

Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noorsookirjandusest tellime üldjuhul kogu uudiskirjanduse. Komplekteerisime nii ostude kui annetuste teel. Noorsookirjandust tellime üldjuhul 1 eksemplari, kuid lastekirjandust rohkem: 2-4 eksemplari. Tellime peamiselt eestikeelset kirjandust, kuid vähesel määral ka inglise keelset.

Lastele ja noortele suunatud perioodikaväljaannetest komplekteerime Täheke, Hea Laps, Miki Hiir, Koomiksikogu.

Koolide soovituslikku kirjandust oleme tellinud võimalusel juurde. Sageli jääb eksemplaridest siiski puudu. Probleem on teavikutega, mis on aastaid kasutuses olnud ja vajaksid ümber vahetamist uute eksemplaride vastu. Trükid on kahjuks läbimüüdud ning järelturul puudub samuti pakkumine.

Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamiseks ja arendamiseks tehakse valla raamatukogudes näituseid, väljapanekuid ja üritusi. Kuna Saku ja Kurtna raamatukogud on liitunud Lugemisisu programmiga, siis aasta vältel toimusid teematunnid lasteaiarühmadele. Lugemisisu hooaja lõpupidu peeti mustkunstietendusega. Koostööd tehakse kohalike koolidega ja viiakse läbi raamatukogutunde.

Aasta jooksul oli väljapanekuid uuemast laste- ja noortekirjandusest ning juubeleid tähistavate lastekirjanike raamatutest. Korraldati ettelugemispäevi Kurtnas ja Kiisal ning toimusid kohtumised kirjanikega.

Lasteaedade sagedased külastused terve rühmaga on toonud lapsed koos vanematega raamatukokku.

Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Võrreldes 2023. aastaga on üritusi vähem.

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+/-)
120	99	-21

Aruandeaasta jooksul on pakutud üritusi ja tegevusi järgmiselt:

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	43
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	8
Lugejamängud ja -võistlused	2
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	8
Kunsti- või käsitöönäitused	9
Kontserdid või muusikasündmused	2
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine	15
Üldharivad loengud ja töötoad	8
Muud: Saku Slämm, mälestuskivi avamine, osalemine lastekaitsepäeval, raamatukogu tutvustava video loomine	4

Aruandeaasta kõige olulisem ja silmapaistvam sündmus oli raamatukogu 100. aastapäeva tähistamine. Juubelinädala jooksul pakuti erinevaid sündmusi.

1. Mälestuskivi avamine Saku valla esimese avaliku raamatukogu juures Tagadi külas, mis meenutab valla haridus- ja kultuurielu ühe etapi algust ning väärtustab oma kogukonna juuri ja ajalugu.
2. Juubelinädalal raames kutsuti ellu Saku valla esimene luuleprõmm. Sündmus aitab koondada omaloominguga tegelevaid inimesi ning jagada seda teistega. Lisaks aitab sündmus arendada osalejates esinemisjulgust.
3. Ellu kutsuti ka kujutava kunsti kevadnäitus, kuhu oodatakse Saku vallas elavate inimeste loomingut.
4. Raamatukogu ajalugu tutvustava videofilmi loomine. Videofilm aitab saada kiire ülevaate vallaraamatukogu kujunemisest.

Sügisel peeti Kurtna kooli juubelit ning raamatukogu koostas selle sündmuse puhuks ülevaatliku näituse Kurtna kooli ajaloost, kooli juhatajatest ja esemetest.

Saku Vallavalitsus korraldab igal aastal maikuus keskkonnakuud ning sügisel Täiskasvanud Õppija Nädalalt. Nende raames toimus raamatukogus mitmeid kohtumisi ja loenguid. TÕN-i raames käis kunstiteadlane Anne Untera tutvustamas enda tõlgitud raamatut „Vana mehe noorusmälestused“, mille järelsündmus oli KUMU külastus, kus tutvuti raamatu autori perekonna kunstnike töödega.

Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+/-)
0	0	0

Kindla koolituskavaga koolitusi raamatukogu välja pole kuulutanud. Raamatukogutunnid klassidega ja lasteaiarühmadega toimuvad eelnevalt õpetajatega kokku lepitud teemadel.

Individuaalsed koolitused arvutiõpetuse osas on pigem nõustamised ja selle käigus antud õpetused.

Koostööpartnerid

Peamised koostööpartnerid on kohalikud asutused: Saku Vallavalitsus, Saku Valla Kultuurikeskus, Saku Valla Noortekeskus, Saku Valla Spordikeskus ja kõik vallas tegutsevad koolid.

Vallavalituse eestvõttel korraldatakse igal aastal keskkonnakuud ja TÕNi nädalat, mille raames toimuvad raamatukogus loengud erinevatel teemadel. Kultuurikeskusele pakume ruume oma loengute läbiviimiseks ning noortekeskusega koostöös on läbi viidud luuleprõmm.

Koostööd võib hinnata heaks.

Raamatukogu turundus

Turunduskanalid

- ☒ Raamatukogu koduleht
- ☐ KOV-i koduleht
- ☒ Sotsiaalmeedia: Facebook, Instagram
- ☐ Raadio
- ☐ Televisioon
- ☒ Ajalehed, ajakirjad
- ☒ Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- ☒ Muud: valla sündmuste kalender

Peamised turunduskanalid on raamatukogu koduleht ja FB. Kõik üritused kajastuvad ka Saku valla sündmuste kalendris ning üle valla paiknevatel ekraanidel.

Väljaannete publitseerimine

Raamatukogu juubeli puhul ilmus kohalikus ajalehes Saku Sõnumid direktori poolt kirjutatud artikkel raamatukogu ajaloost.

Eesmärgid tulevaks aastaks

Järgnevas aastaks on plaanitud Saku Gümnaasiumi raamatukogu ühendamine vallaraamatukoguga. Eesmärk on luua ühtne süsteem kõikides valla raamatukogudes. Saku Gümnaasiumi põhikooliaste kolib uude hoonesse, kus avatakse õpperaamatukogu. Kajamaa kool kolib Sakku ning sealse rahvaraamatukogu osa koos kooliraamatukoguga hakkavad paiknema Saku Gümnaasiumi uues algklasside maja (endine põhikooli maja) raamatukogus. Ühendamisega seoses on vajalik teha muudatusi ka raamatukogu infosüsteemis ning raamatukogu personali koosseisu suurendatakse 2,0 võrra.

Saku raamatukogus on plaanis paigaldada RFID-põhine turvalahendus.

Aasat esimeses poolas laiendatakse Kurtna raamatukogu ruume, mis on eelduseks plaanile muuta raamatukogu ruumilahendust nii töötaja- kui ka kasutajasõbralikumaks.

Jätkub Saku valla ajalooraamatu koostamine. 2025. aasta peamised tegevused on sisu- ja keeletoimetamine, kujundamine ning trükki andmine.